

Moderný šach 2009 C 30.9.2009 Rozsudek mezinárodní skladatelské soutěže studií

„Moderný šach“ je nový šachový časopis, vydávaný šachovým klubem Prievidza, Slovensko. Jménem všech příznivců studie děkuji manažeru Ing. Hubovi za poskytnutí cenového fondu a prostoru na publikaci výsledku soutěže. Za sebe děkuji IM Janu Lerchovi, který mi poskytl cenné konzultace o korektnosti a kvalitě zásilek.

Zasílací fáze proběhla bez problémů; všichni skladatelé už použili e-mail a klasická pošta se tak stává ve studiových soutěžích historií. Abych dosáhl maximální pružnosti, přesunul jsem ověřovací web na své stránky <http://www.vlasak.biz/ms2009.htm>. Autoři zde našli potvrzení své zásilky nejpozději další den po odeslání.

Úroveň soutěže se dlouho jevila spíš jako průměrná; nečekaná žeň závěrečných zásilek ji však značně pozvedla. Celkem jsem se zabýval 36 studiemi, po vyloučení nekorektností zbylo 27 kandidátů velmi dobré úrovně. Proto jsem udělil značný počet vyznamenání.

Poslední dobou se setkávám s počítačově podporovanými kompozicemi, kde jsem na rozpacích, zda jde vůbec o studie. Po spuštění počítače lze jejich řešení okamžitě přehrát cestou nejvyššího bodového hodnocení za obě strany, ovšem rozdíly jsou často jen v řádu desetin. Studie proto bývají většinou korektní, nebo se aspoň nedá dokázat opak. Zato klasický řešitel ve změní subjektivně srovnatelných variant spolehlivě utone. Marně totiž hledá nějakou záchytnou intenci, která přitom nemusí vůbec neexistovat; jde výhradně jen o ty desetiny. Tvůrci takových kompilací, okouzlení počítačem, zcela ztratili smysl pro realitu. Snad by pomohlo zavřít je do cely a dát jim navzájem řešit jejich výtvary. Tento pocit se promítl do hodnocení některých zásilek.

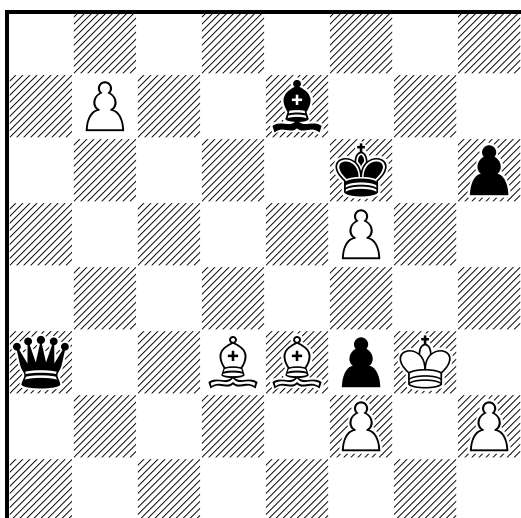
Předběžný rozsudek byl publikován na výše uvedeném webu 25. 11. 2009. Došla jediná závažná námitka Harolda van der Heijdena. Navržená 1. cena Jaroslava Pospíšila už vyšla v „Problem Forum“ 30, červen 2007, jako diagram č.76; doloženo PDF verzí. Autora tato skutečnost značně překvapila. Studii sice zaslal v roce 2006 redaktoru Manfredu Seidelovi jako originál pro Europa-Rochade, ale nikdy nedostal žádnou zprávu. Proto – po uplynutí výrazně delší doby než určuje Kodex – využil svého práva uplatnit práci jinde. Dalším šetřením bylo zjištěno, že pan Seidel zemřel v únoru 2008 na leukémii a zřejmě z důvodu nemoci nemohl dostát svým povinnostem. Nicméně Pospíšilovu studii jsem musel vyloučit. Protože kategorie cen se od čestných uznání značně liší původností, nedošlo k celkovému posunu nahoru; pouze jsem přeskupil ceny.

Daniel Keith a Jaroslav Polášek zaslali mírná upřesnění, která se však týkají starších citovaných skladeb a jsou v následujícím textu zahrnuta.

Skladby jsem seřadil takto:

- 1.–2. cena 40 EUR Günter Amann, Rakousko
- 1.–2. cena 40 EUR Michal Hlinka a Ľuboš Kekely, Slovensko
- speciální cena 35 EUR Jaroslav Pospíšil, Česká republika
1. čestné uznání Daniel Keith, Francie
2. čestné uznání Sergej Diduch, Ukrajina
3. čestné uznání David Gurgeni, Gruzie
4. čestné uznání Jaroslav Polášek, Česká republika
5. čestné uznání Günter Amann, Rakousko
6. čestné uznání Michal Hlinka a Ľuboš Kekely, Slovensko
7. čestné uznání Gerhard Josten, Německo
- speciální čestné uznání Luis Miguel Gonzáles, Španělsko
1. pochvalná zmínka Jaroslav Polášek, Česká republika

2. pochvalná zmínka Jaroslav Pospíšil, Česká republika
3. pochvalná zmínka Juri Akobia, Gruzie
4. pochvalná zmínka Alain Pallier, Francie
5. pochvalná zmínka János Mikitovics, Maďarsko
6. pochvalná zmínka Gerhard Josten, Německo
7. pochvalná zmínka Ilham Aliev, Ázerbájdžán
- speciální pochvalná zmínka Richard Becker, USA
- speciální pochvalná zmínka David Gurgenidze a Velimir Kalandadze, Gruzie

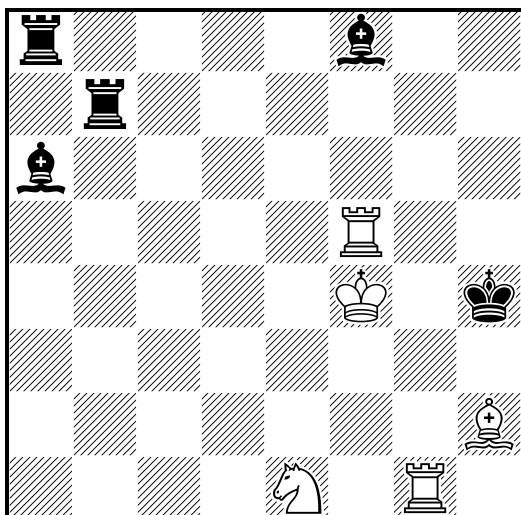

Günter Amann
Rakousko
Moderný šach 2009
1.–2. cena

bílý vyhraje

Günter Amann je relativně nové jméno ve studiovém světě. Autor (narozen 1968) je silným praktickým hráčem s Elem 2293, prvotinu publikoval v roce 2001. Pracuje sice s počítačem, ale přitom si uchoval cit pro studiovou krásu. Nedávno vyhrál Matoušův JT a i mně se jeho práce s výraznými motivy zamlouvají. Logicky plynoucí hru bez rušivých variant, kterou je možné bez problémů najít ručně, okoření nečekaná a velmi působivá dvojice tahů 5...Sg3!! 6.Sb2!!.

Proměna je nepřímou kryta hrozbou Sd6+, jedinou šancí je proto rozehrát střelce a využít matové možnosti. **1.Sd4+! Kg5** 1...Kf7? 2.Sc4+ Kf8 3.b8D+. **2.h4+! Kh5 3.b8D!** Hrana mezi výhrou a prohrou je velmi ostrá, po **3...Se4?** by následovalo 3...Dd6+ 4.Kh3 Df4!. **3...Sd6+ 4.Kh3 Sxb8 5.Se4!!** Tento tichý tah s nenápadnou hrozbou 6.Sc6 korunuje útok bílého. Pokud jste ale řešení ukončili na tomto místě, to nejdůležitější vám uniklo. **5...Sg3!!** Krásná obrana! Braní střelce dá černému osvobozující tempa, například už známé **6.Kxg3?** Dd6+ 7.Kh3 Df4 nebo **6.fxg3?** f2!. Také přímé provedení hrozby by bylo pomalé: **6.Sc6?!** Sxh4! 7.Se3! Dxe3! – šlo o pole g5 pro krále – 8.fxe3 f2 9.Se8+ Kg5 10.Sb5 Kxf5. Chytřejší jsou tahy černopolným střelcem. K výhře nestačí koncovka po **6.Se3?!** Dxe3! 7.fxe3 Sxh4 8.Sxf3+ Kg5 9.f6 Se1! 10.f7 Sb4 a **6.Sf6?!** Sxh4 7.Sxh4 Dd3! končí patem. Vše? **6.Sb2!!** Krásné nečekané rozuzlení. Jde o to, že po **6...Db3 7.Sc6! Sxh4 8.Sc1!** už nemůže černý obětovat dámu za střelce. **8...Sxf2 9.Se8+ 9.Sf4? De3! 9...Df7 10.Sxf7 mat.**

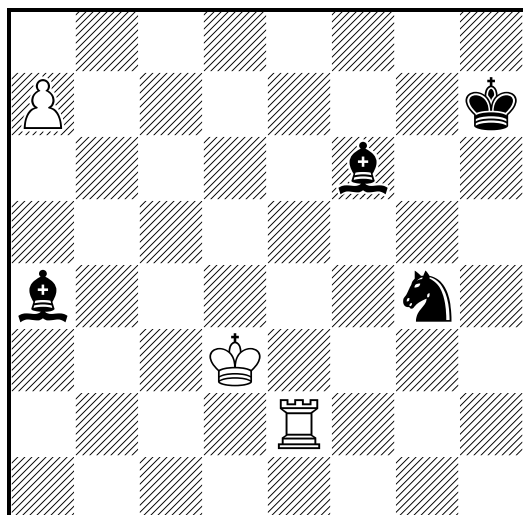

Michal Hlinka a Ľuboš Kekely
Slovensko
Moderný šach 2009
1.–2. cena

černý na tahu, bílý remizuje

Michal Hlinka se v poslední době věnuje patům s vazbami systematicky. Je to téma efektní, ale zároveň obtížné a nevděčné. „Nepravděpodobná“ závěrečná pozice vyžaduje totiž obvykle silné prostředky. Zde se povedl malý zázrak; prakticky všechny kameny jsou rozehrány s jedinou výměnou, která má navíc charakter oběti. Král přijde na rohové pole zdaleka a ve finále nalézáme hned dva tématické paty se dvěma vazbami po analogické oběti věže. Navíc je zakomponována svůdnost s podobnými paty, kterým se ale černý vyhne. Za slabinu skladby považuji hru bílého, který je ve většině řešení tak trochu vlečen událostmi.

1...Sh6+! Na d6 by byl střelec zranitelný – **1...Sd6+** 2.Ke4 Vb4+ 3.Kd5 Vb5+ 4.Kc6 a nepomáhá ani **1...Vb4+** 2.Ke3 Ve8+ 3.Kd2 Vd4+ 4.Kc3 Vc4+ 5.Kb2 Vb4+ 6.Kc2 Vc8+ 7.Kd2 Sh6+ 8.Sf4 Sxf4+ 9.Vxf4+ Vxf4 10.Jg2+. **2.Kf3!** Jedině v rohu si král oddychne: **2...Ke5?** Vb5+ 3.Ke4 Sb7+ nebo **2...Ke4?** Vb4+ 3.Kf3 (3.Ke5 Vb5+ 4.Kf6 Vf8+) 3...Sb7+. **2...Vb3+** **3.Kg2 Vg8+** Zajímavá je také varianta **3...Sb7+** 4.Kf1 Va1 5.Vg6 Sd2 (5...Sa6+ 6.Vxa6 Vxa6 7.Vf2) 6.Se5 Vxe1+ 7.Kf2 s dostatečnou protihrou, například 7...Vf3+ 8.Vxf3 Vxe5 9.Vf7 Se3+ 10.Kf1 Kh5 11.Vg3. **4.Kh1** Ale ne **4...Kf2?** Vb2+ 5.Kf3 Sb7+. **4...Sb7+** **5.Jg2+!** **Vxg2** Poměrně dost času jsem strávil nad pozicemi po **5...Kg4**. Zdá se, že bílý se drží ve variantě 6.Vf7 Vg7 7.Vxb7! (7.Vxg7+? Sxg7 8.Vd1 Kh3 9.Kg1 Sxg2+) 7...Vgxb7 8.Je3+ Kf3 9.Jf5. **6.Vxg2 Vb1+** 6...Vb2 7.Sg3+ Kg4 8.Vff2 Vxf2 9.Sxf2+ EGTB. **7.Sg1 Se3 8.Vf4+!!** Pointa, nestačilo **8...Kh2?** Sxg1+ 9.Vxg1 (9.Kh1 Sf2+ 10.Kh2 Sg3+ 11.Vxg3 Vh1 mat) 9...Vb2+ 10.Vg2 Vxg2+ 11.Kh1 Vg5+. A nyní dva paty s vazbami **8...Sxf4 modelový pat** nebo **8...Kh3 9.Vf3+!** **Sxf3 pat**.
Tématickou svůdnost **5.Vg2?! Vb1 6.Sg1 Vxe1 7.Vf4+!** vyvrátí černý postupem **7...Kh5! 8.Vf5+ Vg5 9.Vfxg5+ Sxg5**, ale ne **7...Sxf4?** pat nebo **7...Kh3?** 8.Vf3+ Kh4 (8...Sxf3 pat) 9.Vh3+ Kxh3 pat.

Jaroslav Pospíšil
Česká republika
Moderný šach 2009
speciální cena

bílý vyhraje

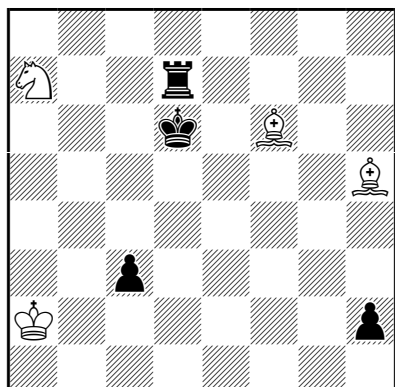
Známý pražský skladatel se syntézou pozičních remíz zabývá léta. V roce 1955 získal 1. cenu (Československý šach) za syntézu remíz Karstedta (JSxD) a Lolliho (SSxD). V roce 1967 se mu podařilo přidat ke schématu třetí remízu Lolliho (SxVP); tato práce získala v Československém šachu opět nevyšší vyznamenání a byla hojně reprodukována. Bohužel tyto studie nepřežily EGTB test. Základní problém spočíval v tom, že Lolliho pevnost (Kg7 Sg6 Sf6 proti D) není možné posouvat do stran, jak se dlouho předpokládalo (Československý šach 8 a 11/1995).

Nakonec Pospíšil ve vyšším věku (*1934) zvládl počítač a s jeho pomocí našel korektní vyjádření svých myšlenek. I když v principu jen „uřízl“ kus své studie z roku 1967 a změnil barvy a výzvu, výsledek je neobyčejně působivý. Skladba je lidsky pochopitelná; dokonce i tichou pointu 7.De4!! dokážu šachistovi vysvětlit v hospodě.

Spolu s přáním k 75. narozeninám uděluji proto Jaroslavu Pospíšilovi speciální cenu.

1.Vh2+! Překvapení hned na začátku. Okamžitá proměna **1.a8D?** vede k remíze Karstedta po 1...Sb5+ 2.Kd2 Sxe2 3.Kxe2 Je5, podobně dopadne i **1.Ve6?** Sc6! 2.Vxc6 Je5+ 3.Ke4 Jxc6 4.a8D Je5. **1...Jxh2 2.a8D** Tady už začínají EBTG, což ovšem podle nové legislativy není na závadu. **2...Sb5+!** Klíčová varianta pro pochopení skladby je **2...Jg4!?** 3.De4+!! . Bílý tak zabránil oběma pozičním remízám, protože černý Lolliho pozice nedosáhne. Podobně vyzraje silná dáma na figury černého po **2...Sb3** 3.Db7+ Sg7 4.De4+! (4.Dxb3 Jg4) **4...Kg8** 5.De8+ Kh7 (5...Sf8 6.Dh5 Jf1 7.De2 Jg3 (7...Sa4 8.Da2+) 8.Dg4+ Sg7 9.Dxg3) 6.Dh5+ Kg8 7.Dxh2 nebo **4...Kh6** 5.Dh4+. Chytrým tahem v textu si černý uchováva značné praktické šance. **3.Kc2!!** Na jiném poli král buď překáží dámě – **3.Ke4?** Jg4! (nelze De4+) nebo jde pod koňský šach **3.Ke3?** Jg4+. Malou studií ve studii je **3.Kd2!?** Se8!! 4. Dxe8 Jf3+, ale ne **3...Jf1+?** 4.Ke1 Sd3 5.Db7+ Kg6 6.Dc6!. **3...Kh6!** Ustupuje ze šachu De4, který hraje v mnohých variantách klíčovou roli. Ostatní možnosti jsou slabé: **3...Jg4** 4.De4+, **3...Sg7** 4.Dh1 Se5 5.De4+ nebo konečně **3...Kg6** 4.Dg2+. **4.Df8+!** Ale ne **4.Dh1!?** Se8!! (nebo 4...Sa4+ 5.Kb1 Se8!!) 5.Dxh2+ Kg7 a dosáhne Lolliho remízy. Špatné by také bylo **4.Dh8?!** Jf3!, ale ne 4...Jg4? 5.Dxb5 Je5 6.Db6!. **4...Kg6!** **4...Sg7?** 5.Dd6+ a 6.Dxh2, **4...Kg5?** 5.Dc5+ a 6.Dxb5. **5.Dg8+ Kh6!** Nebo 5...Sg7 6.De6+ Sf6 7.De4+ Kh6 8.Df4+ Kg7 9.Dc7+ (9.Dg3+) 9...Kg6 10.Dxh2 (10.Dg3+). **6.De6! Kg7!** **6...Kg6** 7.De4+ Kh6 8.Df4+. Černý chytře prošel minovým polem a najednou není jasné, jak pokračovat v útoku. **7.De4!!** Tímto krásným tichým tahem studie vrcholí. Dáma si musí nechat pod kontrolou klíčová pole e8 a f3, aby zabránil oběma pozičním remízám. Náhle nemá černý dobrý tah. **7...Jf3!** Nejlepší šance, zcela

slabé je 7...Sf1 8.Df4 a 7...Sd7 8.Db7. **8.Db7+!!** A poslední jemnost, obrázek 8.Dxf3?? Se8! už jsme viděli několikrát. **8...Kg6** **9.Dxf3** a černý neposkládá „pravou“ Lolliho konstelaci.

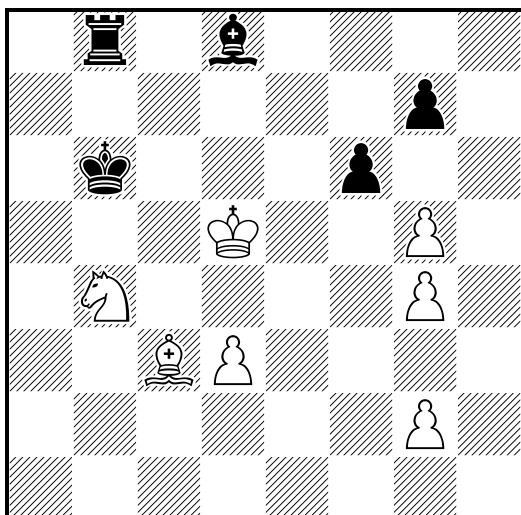
J. Pospíšil

Československý šach 1967, 1. cena
 bílý remizuje?

1.Jb5+ Kc5 2.Sf3 Kxb5 3.Se5! Kb4 4.Sxh2 Vd2+
 5.Kb1 Vxh2 6.Se4! Lolli? -+.

1..Ke6 2.Sxc3 viz novou studii 2...Va7+! 3.Jxa7
 h1D 4.Sg6!! Dg2+ 5.Sb2 Dxg6 6.Jb5 Kd7 7.Jc3
 Karstedt.

5..Dd5+ 6.Ka3 Df3+ 7.Ka2 Dg2 8.Sb1 Db7
 9.Ka1 Dxa7+ 10.Sa2+ Lolli? -+.

Daniel Keith

Francie

věnováno André Miedelovi

Moderný šach 2009

1. čestné uznání

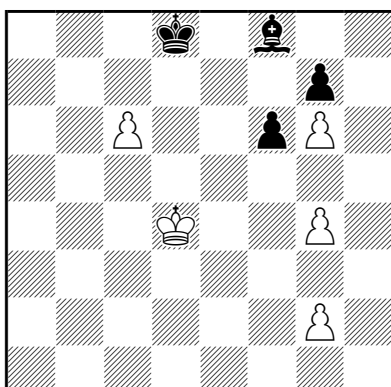
bílý vyhraje

Líbí se mi zajímavá konstrukce s uzavřením střelce i bezmocnost mnohých silných motorů v pozici, kde i středně vyspělý šachista okamžitě vidí analogii kritických polí. Skladba by dostala cenu nebýt toho, že konstrukci vymyslel Grin, i když v chudším a nekorektním provedení. Autor také zřejmě nevyužil všech možností, které zajímavé schéma nabízí.

Černý má kvalitu a pozici **1.g6?** Va8! proto k výhře nestačí. Například **2.Ke6** Kc5 3.g5! (3.Jd5 Va6+) 3...Va7 4.gxf6 Sxf6 5.Sxf6 Kxb4 6.Se5 Kc5 7.d4+ Kb5 8.d5 Va2 9.d6 (9.g3 Ve2 10.d6 Kc6 11.g4 Ve1 12.Kf5 Vf1+ 13.Kg5 Vd1 14.Sxg7 Kxd6 2.g5 EGTB) 9...Kc6 10.d7 Vd2 11.Sxg7 Vd6+ 12.Kf7 Vxd7+ 13.Kg8 EGTB nebo **2.g5** Va5+ 3.Ke6 Vxg5 4.Kf7 Vxg2 5.Kxg7 Kb5 6.Jd5 Vg3 7.Kf7 Vxd3 EGTB.

Bílý jde proto přímočaře po věži **1.Jc6! Va8** Nebo **1...Vb7** 2.Jxd8! Vd7+ 3.Ke6 Vxd8 4.Sxf6!. **2.Sa5+! Vxa5+** 2...Kb7 3.Sxd8 Vc8 4.Sxf6. **3.Jxa5 Kxa5 4.g6!** Dostáváme se k jádru skladby. Na první pohled se zdá, že černý nemá problém, protože může převést střelce na h6. Ale čeká ho nepříjemné překvapení. **4...Sb6** Technická varianta **4...f5** vychází přesně na tempo: 5.gxf5 Sf6 6.Ke6 Kb4 7.g4 Kc3 8.Kf7 Kd4 9.g5 Sxg5 10.Kxg7 Ke5 11.Kf7 Sf6 12.d4+ Kxf5 13.d5 Se5 14.d6. **5.Ke6 Se3 6.d4! Kb6** 6...Kb5 7.d5. **7.Kf7 Sh6 8.g5!! fxd5 9.g4!** To je pointa. **9...Kc6 10.Ke6 Kc7 11.d5 Kd8 12.Kd6 Ke8 13.Kc7 Ke7 14.d6+ Kf6 15.d7.** Předčasné by ale bylo **6.Kf7??!** Sh6 **7.g5** fxd5 8.g4 Kb4! nebo **7.d4** Kb5! 8.d5 Kc5 9.Ke6 Sf4 10.d6 Sxd6 11.Kf7 Se5 12.Kxg7 f5+ 13.Kf7 fxd4 14.g7 Sxg7 15.Kxg7 Kd4 16.Kf6 Ke3 17.Kf5 Kf2.

Obrana **4...Sc7!?** přechází do hlavní varianty, bílý ale může přehazovat tahy 5.Ke6 (5.d4) a různě chytračit (5.d4 Sf4 6.Kc6!?). Samostatný význam však má varianta **5.d4 (5.Ke6) Kb5 6.Ke6 (6.d4) Sf4**, kde bílý musí najít jediné **7.g3!!**. Škoda, že autor nezačlenil tento pěkný motiv plnohodnotně do obsahu skladby.

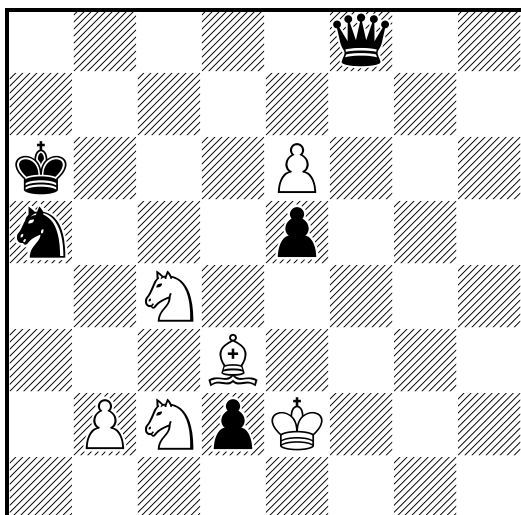
A. Grin

Chervoni Girnik 1988, 1. č.u.

bílý remizuje

1.Kd5 Sa3 2.Ke6 Sc1 3.Kf7 Sh6 4.g5
(vedlejší 4.Ke6!) 4...fxg5 5.g4 Kc7 6.Ke7
Kxc6 7.Ke6.

Daniel Keith opravil tuto studii přemístěním
Pg2 na g3.

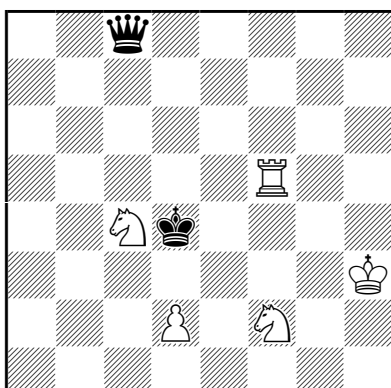

Sergej Diduch
Ukrajina
Moderný šach 2009
2. čestné uznání

bílý vyhraje

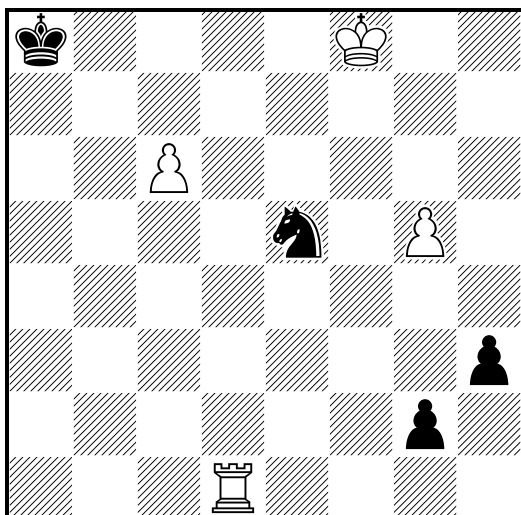
Známý skladatel předvádí vysokou kulturu zpracování. Téma opakované oběti dámy a jejího odmítnutí není však zdaleka nové; předvedli ho už v padesátých letech Korolkov a Čechover.

Úvodní nástup **1.e7!** se zavlečením dámy do vidliček je poměrně viditelný. Přehodit tahy nešlo: **1..Jd6+?** Ka7 2.e7 Df3+! 3.Kxf3 d1D+ 4.Ke3 Dg1+ 5.Kd2 Dg2+ 6.Se2 (6.Kc3 Dc6+) 6...Jc4+! 7.Jxc4 Dg5+ 8.J2e3 Dxe7. **1...Dxe7** Zde naopak pokusy rozehrát dámu vážnou **1...d1D+** 2.Kxd1 Df3+ 3.Kd2 Dg2+ 4.Kc3 nebo **1...Df1+** 2.Kxf1 d1D+ 3.Je1 Dh5 4.e8D Dxe8 5.Jd6+. **2.Jd6+ Jc4!** Samozřejmě jediné tak, po 2...Kb6? 3.Jc8+ by se mohl černý okamžitě vzdát. **3.Sxc4+** Tento okamžik považuji za slabší místo studie. Lidský řešitel totiž zavrhně hrubé brání v textu a je nadlouho odveden od autorské myšlenky ve směru jemnějšího **3..Jb4+?!**, kde jsou cítit ve vzduchu „studiové“ konfigurace JJxP. Například 3...Kb6! 4.Jc8+ Kc5 5.Jxe7 **d1D+** 6.Kxd1 Jxb2+ 7.Kc2 Jxd3 8.Jxd3+ Kb5! remis. Ale prozaické **5...Jxb2!** 6.Kxd2 Kxb4 tyto iluze zcela ničí. **3...Ka5 4.b4+ Ka4 5.Je4!!** Pěkné tiché pokračování v útoku, které není hned vidět. Zvláště proto, že černý má očividně po ruce patovou záchranu. Anebo ne? **5...d1D+ 6.Kxd1 Dd7+ 7.Kc1! 7.Ke1? Dd1+ 7...Dd1+ 8.Kb2!! Dc1+ 9.Kc3 Db2+ 10.Kd3!! 10.Kd2** je jen ztráta času 10...Dc1+ 11.Kc3. **10...Dc3+ 11.Jxc3 mat.**

V. Čechover
Niva 1956
bílý vyhraje

1.Je3 Dh8+ 2.Kg2 Dh2+ 3.Kf1 Dg1+ 4.Ke2 De1+
5.Kf3 De2+ 6.Kg3 Dxd2 7.Vf4+ Kxe3 8.Ve4 mat.

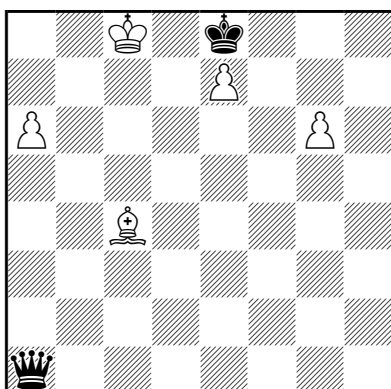

David Gurgenzidze
Gruzie
Moderný šach 2009
3. čestné uznání

bílý remizuje

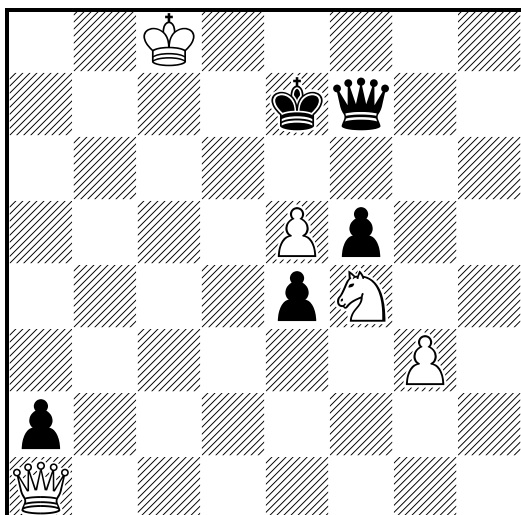
Gurgenzidze je proslulý svou lehkou konstrukcí bez rušivých vedlejších variant a také tato studie by byla ozdobou každé řešitelské soutěže. Závěrečné finále je však již příliš obehnané. Objevil ho Troickij v roce 1889, z českých skladatelů ho zpracoval Hašek v roce 1936. Za pozornost stojí především práce Keresova (1955), který do schématu zapojil ještě nebraného černého střelce a Korolkova (1962), který naopak překvapivě obětuje střelce bílého. Autor obohatil schéma svůdností s jiným postavením černého krále, to ale na vyšší umístění podle mého názoru nestačí.

1.Vd8+ Ka7 2.c7 Jd7+! 3.Vxd7 Kb7 4.Vd1 h2 5.Vc1! Kc8 6.g6 g1D 7.Vxg1 hxg1D 8.g7
V této pozici blok K+P nahradí okraj šachovnice z hlediska patu a černý proto nemůže vyhrát.
8...Dc5+ 9.Ke8 Dc6+ 10.Kf8 Df6+ 11.Ke8 Dxc7 pat. Tématická svůdnost **5.g6?!** vážne na 5...g1D 6.Vxg1 hxg1D 7.g7 Dc5+ 8.Ke8 Dc6+ 9.Kf8 Dd6+ 10.Ke8 De6+ 11.Kf8 Dc8+!! a vyhraje.

V. Korolkov
Šachmaty v SSSR 1962
bílý remizuje

1.g7 Dxc7 2.a7 Dg4+ 3.Se6! Da4 4.Sd7+!
Dxd7+ 5.Kb8 Dd6+ 6.Kc8 Dc6+ 7.Kb8
Db6+ 8.Kc8 Dxa7 pat.

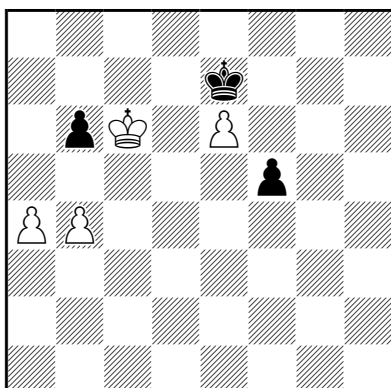
Jaroslav Polášek
Česká republika
Moderný šach 2009
4. čestné uznání

bílý vyhraje

Poláškoví se podařilo obohatit známou kombinaci (oběť dámy s následující proměnou a vyšachováním, viz Kok) o pěkný matový obrázek, jaký jsem kupodivu v tak ekonomické formě ve sbírce Harolda van der Heijdena vůbec nenalezl.

1.e6! 1.Dd4? Dg8+ 2.Kc7 (2.Kb7 Db3+) 2...a1D 3.Dxa1 Dc4+ 4.Kb6 Db4+ 5.Ka6 Dc4+ 6.Ka5 Dc5+. **1...Dg8+ 2.Kc7 Dxd3 3.De5! Dxf4!** Nebo **3...a1D** 4.Dd6+ Kf6 5.Jd5+! Kg7 6.Dxd3+. **4.Dxf4 a1D 5.Dd6+ Kf6 6.e7+ Kf7 7.De6+!! Kxe6 8.e8D+ Kd5** 8...Kf6 9.Dh8+ **9.Dc6+ Ke5** 9...Kd4 10.Df6+. **10.Dd6 mat.**

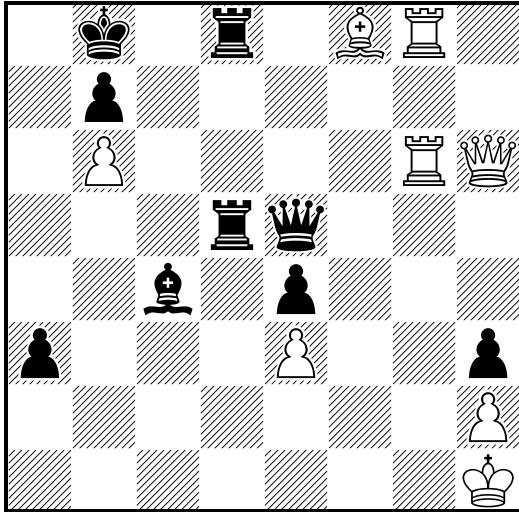
Můj dojem však poněkud kazí složitá vedlejší varianta **1...De(g)8+ 2.Kc7 Dd8+ 3.Kb7 Da5.** Problémy ukázat jasnou výhru mají dokonce i některé špičkové motory, protože je třeba vidět až někde do 20. tahu: 4.Dg7+ Kd6 5.Dd4+ Ke7 6.Jd5+ Dxd5+ (6...Kxe6 7.Df6+ Kxd5 8.Dxf5+) 7.Dxd5 a1D 8.Dd7+ Kf6 9.Df7+ Kg5 10.Dg8+ Kh5 11.e7 Db2+ 12.Kc6 Dc2+ 13.Kd6 Dd3+ 14.Dd5 Da6+ 15.Dc6 Dd3+ 16.Ke6 Db3+ 17.Kf6 Db2+ 18.Kxf5 Df2+ 19.Ke6 Da2+ 20.Dd5+.

T. Kok
Pionneneindspelen 1992
bílý vyhraje

1.a5 bxa5 2.b5 a4 3.b6 a3 4.b7 a2 5.b8D a1D
6.Dd6+ Kf6 7.e7+ Kf7 8.De6+! Kxe6
9.e8D+ Kf6 10.Dh8+.

J. Polášek: neřešitelné po 7...Kg7!.

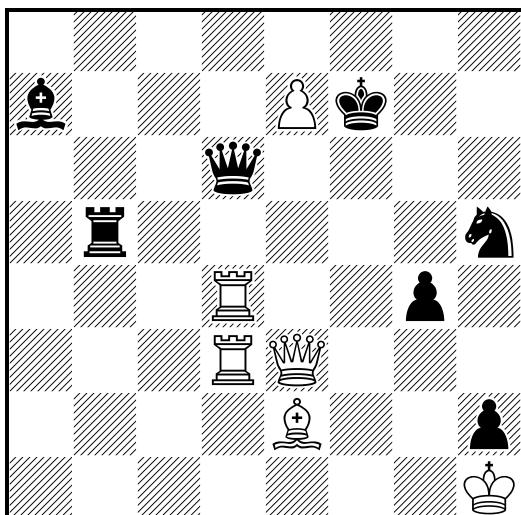

Günter Amann
Rakousko
Moderný šach 2009
5. čestné uznání

bílý remizuje

Také tato skladba upoutá výrazným námětem, ale ve srovnání s cenou téhož autora se mi jeví příliš brutální.

1.Sd6+! V5xd6 2.Vxd6 Vxg8 3.Dg7!! Pointa. Efektní tah kryje několik hrozeb a zároveň sám připravuje patové Dxb7+, což se podaří po zajímavé hře věže. **3...Dc5! 4.Vc6!!** pěkný doplněk k minulému tahu. Nestačilo **4.Vd7? Sf7!.** například 5.Vc7 Db4 6.Vxb7+ Kxb7 7.Dxf7+ Ka6 8.Db7+ Ka5 9.Da7+ (9.Dd5+ Db5 10.Dd2+ Ka6) 9...Kb5 10.Dd7+ Kc4 11.Dd4+ Kb3 12.Dd5+ Dc4. **4...Df5 5.Vf6!!** Musí krýt pole f1. **5...Dc8 6.Vc6!** věžová exhibice pokračuje. Po **6.Vf8?** Vxf8 7.De5+ Ka8 8.Da5+ Sa6! černý vyhraje. **6...a2!** Ještě poslední pokus. K ničemu nevede **6...Dd8** 7.De5+ Ka8 8.Vc8+ Dxc8 9.Db8+ a počítačové **6...Sa6!?** má několik vyvrácení: 7.Vxc8+ (nebo 7.Vc7 a2 8.Vxb7+) 7...Vxc8 8.Dg3+ Ka8 9.Dg8 Kb8 10.Dg3+ Ka8 11.Dg8 Vb8 12.Db3 Vf8 13.Dg8. **7.Vxc4!** Stále je snadné zahodit záchranu, například **7.Vxc8+?** Vxc8 8.De5+ Ka8 9.Da5+ Sa6 10.Da3 Vd8! (s myšlenkou 11.Da4/Dc1 Vf8!) 11.Kg1 Vd1+ 12.Kf2 Vf1+ 13.Kg3 a1D. Nebo **7.De5+** Ka8 8.Da5+ Sa6 9.Dxa2 Vg1+ 10.Kxg1 Dg4+ 11.Kf2 Dh4+ 12.Kg1 De1 mat. **7...Dxc4 8.Dxb7+!** Ale ne bezstarostné **8.Dxg8+?** Dc8! 9.Dg1 Df8 10.Dg3+ Ka8 11.Dxh3 a1D+. **8...Kxb7 pat.**

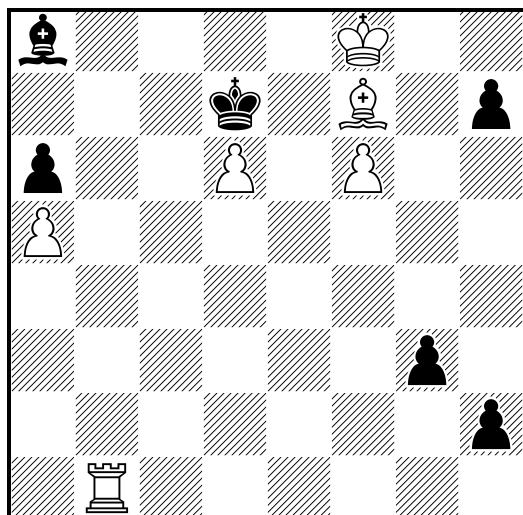

Michal Hlinka a Ľuboš Kekely
Slovensko
Moderný šach 2009
6. čestné uznání

černý na tahu, bílý remizuje

Podobné téma jako v ceně týchž autorů, dokonce se zajímavou hrou bílého. Ale celá kompozice už není tak příjemná a vazba na diagonále a7-g1 se dá tušit od samého začátku.

1...Jg3+! Žádný velký problém nepředstavuje **1...Vb1+** 2.Vd1 Vxd1+ 3.Sxd1 Jg3+ 4.Kxh2 Jf1+ 5.Kg1 Jxe3 6.Vxd6 Jxd1+ 7.Kf1 Je3+ 8.Ke2 Kxe7 9.Vg6. **2.Kxh2!** Po **2...Dxg3?** Vb1+ zůstává dáma nekrytá a černý vyhraje na materiál: 3.Sd1 (3.Kxh2 Dh6+ 4.Kg2 Dh1+) 3...Vxd1+ 4.Vxd1 Dxg3. **2...Jf1+ 3.Kg1!** Ale ne 3.Kg2? Jxe3+ (šach!) 4.Vxe3 Dc6+ 5.Vde4 Vb8. **3...Dh2+!** 3...Jxe3 4.Vxd6 Jf5+ 5.Kg2 Jxd6 6.Vxd6. **4.Kxf1 Dh1+ 5.Kf2!** Snadno prohraje **5...Dg1?** Vf5+ 6.Sf3 Vxf3+ 7.Vxf3+ Dxf3+ 8.Ke1 (8.Df2 Sxd4) 8...Dc3+ 9.Ke2 Dxd4. **5...Vf5+ 6.Sf3 Vxf3+ 7.Dxf3+ gxf3** Vzhledem k vazbě věže to vypadá na vzdání. Ale záchrana přece jen existuje! **8.e8D+! Kxe8 9.Ve3+!** Prohození vázané věže za jinou umožní další šachování. **9...Kf8 10.Vd8+ Kf7 11.Vd7+ Kf6 12.Vd6+!** 12.Vxa7? Dg2+ 13.Ke1 f2+. **12...Kg5 13.Vd5+ Kh4** A to je finále, zdánlivě rozhodující černý střelec náhle nemá žádnou sílu. **14.Vd4+! Sxd4 pat** nebo **14...Kh3 15.Vh4+! Kxh4 pat**. Anebo – samozřejmě – věčný šach.

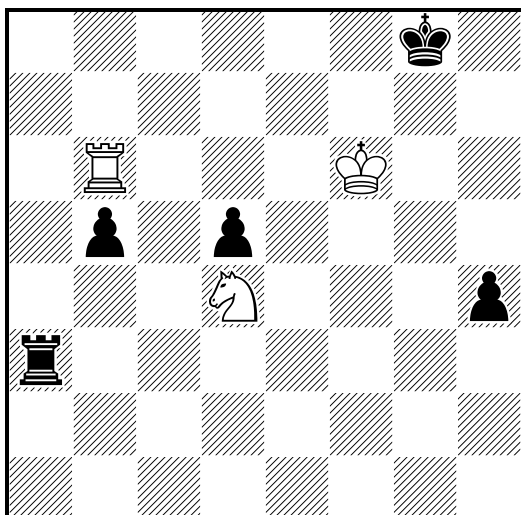

Gerhard Josten
Německo
Moderný šach 2009
7. čestné uznání

bílý remizuje

Studie založená na jemné výhybce 6.Kf7! místo „logičtějšího“ 6.Kf8?. Na můj vkus se ovšem po této pointě vystřílí až příliš mnoho nábojů a bez počítače se řešitel těžko obejde.

Záchrana vypadá dost nepravděpodobně, ale je možná. **1.Vb6! h1D 2.Se8+ Kc8! 2...Ke6?**
3.d7+ Kf5 4.d8D dokonce vyhraje. **3.d7+ Kc7 4.Vb8!** 4.Vd6 Kd8 5.Vb6 Sb7. **4...Dh6+**
4...Dd5 5.Vc8+. **5.Ke7! 5.Kf7** Dh5+ 6.Ke7 De5+ 7.Kf7 Sd5+. **5...De3+ 6.Kf7!!** Tak to je
zajímavé! Po **6.Kf8?** Dc5+ 7.Kg7 Dg5+! černý snadno vyhraje, proto je potřeba zablokovat
pátou řadu i za cenu, že střelec se dostane s tempem na nádherné pole. **6...Sd5+ 7.Kf8 Dc5+**
8.Kg7 Kxb8 8...Dd6 9.Vc8+ Kb7 10.d8D Dxd8 11.Vxd8. 9.d8D+ Kb7 9...Ka7 10.f7. 10.f7
g2 11.Dd7+ Kb8 12.Dd8+ Ka7 12...Kb7 13.Dd7+ Kb8 14.Dd8+. 13.Db6+ Dxb6 14.axb6+
Kxb6 15.f8D g1D+ 16.Kxh7.

Luis Miguel Gonzáles
 Španělsko
Moderný šach 2009
 speciální čestné uznání

bílý vyhraje

Typická analytická studie s velmi pracným a obtížným řešením, které není zpestřeno žádným uměleckým prvkem. Hodnota pro šachovou hru spočívá v poznání, že lze vůbec takovou pozici vyhrát a v metodice nalezení správné cesty, kterou ovšem autor neuvádí.

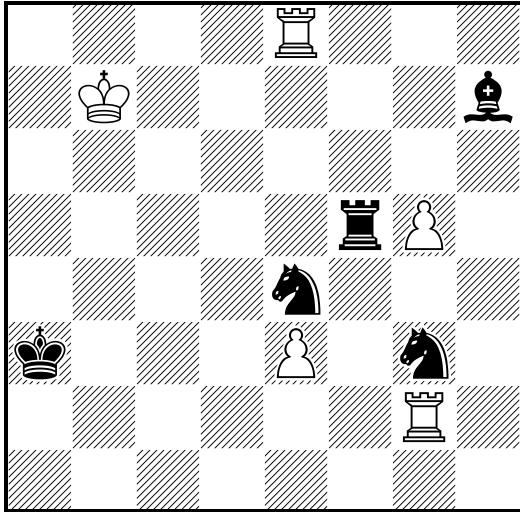
Výhru jsem nenalezl po opakovaném zkoumání variant; nepomohlo ani nasazení motorů v normálním režimu. Jak postupovat dál?

Silný šachista pozičního abstraktního myšlení by se měl propracovat k úvaze, že pozice vyžaduje převod bílé věže na e7 s cílem zesílovat tlak tahy Je6 a Kg6. Pak už jde vše poměrně snadno, i když je potřeba ještě odhalit a eliminovat obranu černého s věží na b8.

Nejsilnější současné programy na rychlém hardwaru s gigabajtovými hash tabulkami nakonec na delší časy výhru naleznou hrubou silou.

Nejjednodušší metodu ovšem ukázal Jan Lerch. Ponecháme-li pouze jednoho z černých pěšců, vzniknou 6 kamenové EGTB s obdobnými ideami. Jejich prozkoumání vede k rychlému odhalení vyhrávajícího plánu. Je možné, že právě takovým způsobem autor studii složil.

Uvádím jen hlavní variantu, podrobnosti nalezne zájemce v elektronické verzi. **1.Vb8+ Kh7 2.Vb7+ Kh8 4.Ve7!** O tom byla řeč v úvodu. **4...Va8 5.Je6! Kg8 6.Vg7+! Kh8 7.Vb7!!** Tak to je zmíněné druhé úskalí, kudy musí bílý proplout. **7.Vd7?** Kg8 8.Kg6 umožňuje obranu **8...Vb8! 9.Ve7 h3**. Z téhož důvodu nešlo **6.Kg6?** Vb8! **7.Vg7+ Kh8 8.Kh6 Vb6 9.Ve7 Kg8 10.Kg6 Vb8** a poziční remíza. **7...Va6** Rozdíl v postavení černé věže se projeví v obraně **7...Kg8!?** 8.Kg6 h3, kde získá bílý veledůležité tempo napadením **9.Jc7! Vd8 10.Jxd5 Vd6+ 11.Jf6+ Vxf6+ 12.Kxf6 h2 13.Kg6**. Zbytek už je méně zajímavý, bílý si poradí s pěsci při udržení tlaku. **8.Ve7 h3 9.Kg6 Va8 10.Jg5! Va6+ 11.Kf7 Va8 12.Ve6! Va7+ 13.Kg6 Va8 14.Jxh3 Vg8+ 15.Kh6 Va8 16.Jg5! Kg8 17.Kg6 Kf8 18.Jh7+ Kg8 19.Vd6 Vb8 20.Jf6+ Kf8 21.Vd7**.

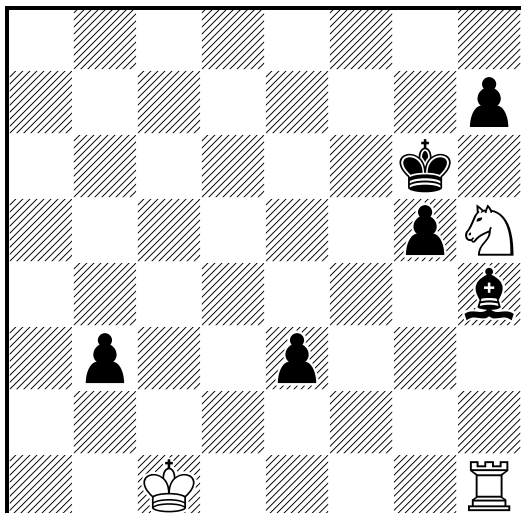

Jaroslav Polášek
 Česká republika
 věnuje Vladimíru Kosovi
Moderný šach 2009
1. pochvalná zmínka

bílý remizuje

Malé téma oběti věže (3...Vb7+) převzal autor podle svých slov z nepublikovaného schématu nedávno zemřelého Vladimíra Kosa.

1.g6! 1.Vxe4 Jxe4 2.g6 Sg8. **1...Sxg6** 1...Jd6+ 2.Kc6 Jxe8 3.gxh7 Vh5 4.h8D Vxh8 5.Vxg3
2.Vxe4 Vf7+ 3.Kb8! Vb7+!! 4.Ka8!! Ale ne 4.Kc8? Sf5+ 5.Kxb7 Sxe4+. **4...Sxe4** Kosova
 idea však bude vyvrácena patem. **5.Va2+! Kb4 5...Kxa2** pat nebo **5...Kb3** 6.Vb2+! Kxb2 pat.
6.Va4+! Ale nikoli **6.Vb2+?** Ka5! 7.Vxb7 Ka6. **6...Kxa4** pat nebo **6...Kc5** 7.Vxe4! Jxe4
8.Kxb7.

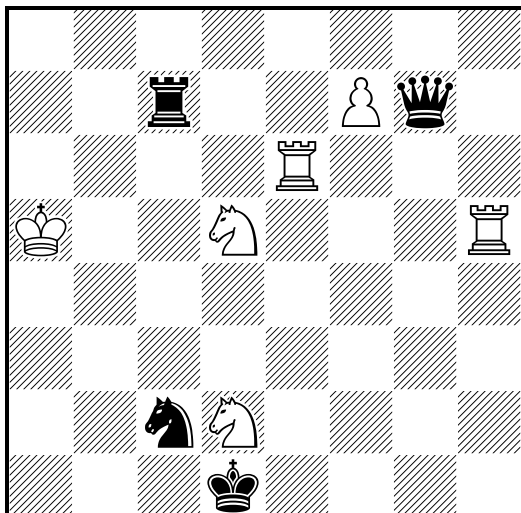

Jaroslav Pospíšil
 Česká republika
Moderný šach 2009
2. pochvalná zmínka

bílý remizuje

Zajímavá poziční studie, ke které jsem se několikrát vracel, než jsem výsledek vnitřně přijal. Ve hře však chybí víc vzruchu.

Řešitele lákají efektní údery, které ale nikam nevedou. Například **1..Jf4+?** gxf4 2.Vxh4 b2+ 3.Kc2 b1D+! 4.Kxb1 e2 5.Vh1 f3 nebo **1.Vxh4?** gxh4 2.Jf4+ Kg5!. Celá studie je vyloženě poziční záležitost. **1.Kd1! Kxh5 2.Ke2 g4** Jinak neudrží vzdáleného pěšce. **3.Kxe3 b2 4.Kf4! 4.Ke4?** Kg6 5.Kf4 Sg5+. **4...h6!** Zdá se, že bílý byl vytempován a musí uvolnit vazbu. Ale bílá pozice je přesto obranyschopná! **5.Vf1!!** Ale ne zdánlivě podobné **5.Vd1?** pro 5...Sg5+ 6.Kg3 Sd2!! a nepřevede věž na pátou řadu. **5...Sg5+ 6.Kg3 Sc1** Zajímavé **6...Sf6!?** s myšlenkou **7.Vf5+?** Kg6 8.Vb5 h5 vázne na **7.Kf4!** **7.Vf5+ Kg6 8.Vb5 h5**. Černý nakonec své pěšce ubránil, ale nemůže nijak pokročit v jejich uplatnění, poziční remíza. Například 9.Kh4 Kf6 10.Kg3 Ke6 11.Kh4 Kd6 12.Kg3 Kc6 13.Vb3 Kc5 14.Vb8 Kc4 15.Vb7 Kc3 16.Vc7+ Kd3 17.Vd7+ Kc2 18.Vc7+ Kb3 19.Vb7+ Ka2 20.Va7+ Kb1 21.Vh7.

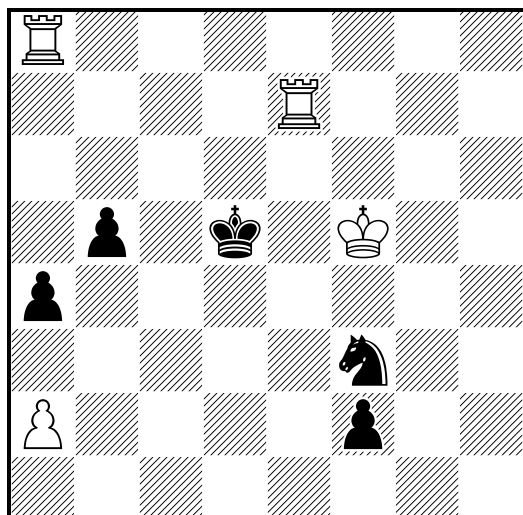
Juri Akobia
 Gruzie
Moderný šach 2009
3. pochvalná zmínka

bílý vyhraje

Snažil jsem se tuto studii známého autora vyřešit bez počítače. Podařilo se to jen částečně, když jsem – ne snadno – odhalil zajímavou pointu, kdy bílý král ve variantě A obchází minové pole b7. Analýzu varianty B jsem ale ukončil po 4..Df2 5.Vh7, protože to očividně není ruční práce. Klasický studiový mistr by takovou krkolomnost nepochybně eliminoval konstrukčně – a dostal by podstatně vyšší vyznamenání.

K ničemu nevedou varianty typu **1..Jxc7?** Dxf7 2.Vc5 Kxd2 3.Vd6+ Kc1 4.Vdc6 Db3, bílý tedy raději připravuje matovou síť **1.Jb3!** Nyní už nestačí vzít pěšce, například **1...Dxf7** 2.Vh1+ Je1 3.Vhxe1+ Kc2 4.Jd4+ Kd2 5.V6e2+ Kd3 6.Jb4+ Kc4 7.Vc1+ Kxd4 8.Vd1+ Kc4 9.Vc2+ Kb3 10.Vd3+. Proto černý obětuje věž za rozehrání dámy. **1...Va7+ 2.Kb6** 2.Kb5 Vb7+ 3.Jb6 Ja3+ 4.Kb4 Jc2+. **2...Vb7+! 3.Kxb7 Dxf7+** Tady po přirozeném **4...Ve7?!** Df3! vzniká pozoruhodná pozice, kde černá dáma dostatečně kontroluje situaci. Správný nápad je obejít králem klíčové pole b7. **4.Kb8!!** s myšlenkami **4...Df8+ 5.Kc7!! Df7+ 6.Ve7! Df3 7.Vh1+! Dxe1** 7...Je1 8.Vexe1+ Kc2 9.Jd4+. **8.Jc3 mat** nebo **4...Dxe6 5.Vh1+! De1 6.Jc3 mat**.

Jako tématickou variantu B uvádí autor **2...Dg1+ 3.Je3+ Jxe3 4.Kxa7 Df2 5.Vh7 Jd5+ Po 5...Jc4+** 6.Kb7 Df4 je asi nejsilnější 7.Vc6!. **6.Kb7 Df4 7.Ve5!** Po 7.Kc6 Jb4+ 8.Kb5 Jd3 9.Vb6 Db4+ 10.Ka6 Df8 není nic konkrétního vidět. **7...Db4+ 8.Kc6 Je7+ 9.Kd7 Db7+ 10.Ke6 Jg6 11.Vd5+ Ke2 12.Vh2+ Ke3 13.Vh3+ Kf2 14.Vd2+ Kg1 15.Vg3+ Kf1 16.Vxg6.**

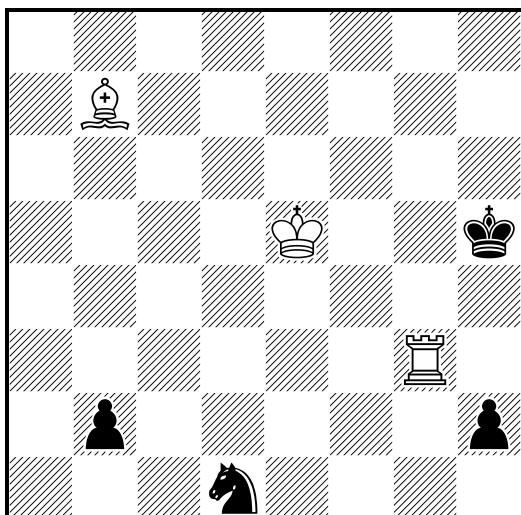

Alain Pallier
 Francie
Moderný šach 2009
4. pochvalná zmínka

bílý vyhraje

Studie založená na drobném motivu přiblížení krále (7.Ke4!) místo krytí pěšce (7.Vf2?). Autor sám uvádí, že podobnou pozicí se už zabýval v Kaljagin 55JT.

1.Vd8+ Kc5! 1...Kc4? 2.Vc7+ Kb4 3.a3+ Ka5 4.Vd6 Jd4+ 5.Ke4 b4 6.Kxd4 f1D 7.Va7+ Kb5 8.Vb7+ Ka5 9.axb4 mat. **2.Vd1!** Ale ne **2...Vc8+?** Kd6! 3.Ve6+ Kd5! 4.Vd8+ Kc5 5.Vd1 Jd4+ 6.Kf6 Jxe6 7.Kxe6 b4 8.Vf1 b3. **2...Jd2 2...Je1?** 3.Vxe1 fxe1V 4.Vxe1. **3.Vc7+!** Věž nevyhraje proti pěšcům ve variantách **3.Ve2?** f1D+ 4.Vxf1 Jxf1 5.Kf4 Kb4 6.Vf2 Ka3 7.Vxf1 Kxa2 a **3.Ve5+?** Kb4 4.Ve4+ Ka3 5.Ve3+!? (5.Vf4 f1D 6.Vxf1 Jxf1 7.Vxf1 Kxa2) 5...Kb4 6.Kf4 f1D+ 7.Vxf1 Jxf1 8.Vd3 Jh2 9.Kg3 Kc4 10.Vd8 b4 11.Kxh2 b3. **3...Kb4 4.Vcc1 f1D+ 5.Vxf1 Jxf1 6.Vxf1 Ka3 7.Ke4!** Pointa studie; krytí pěšce překvapivě nestačí **7...Vf2?** b4 8.Ke4 b3 9.axb3 Kxb3. **7...Kxa2 8.Kd3! Kb2 9.Vf2+!** a vyhraje, například 9...Kb3 10.Kd2 Kb2 11.Kd1+ Kb1 12.Vf5 b4 13.Vf4.

János Mikitovics
Maďarsko
Moderný šach 2009
5. pochvalná zmínka

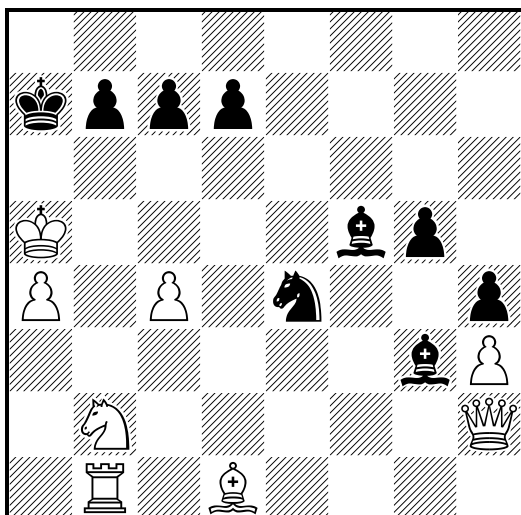
bílý vyhraje
B Vg3>g6, bílý na tahu, černý remizuje

Miniaturka založená na pěkném tichém tahu 3.Vb8!!. Analytická náročnost je ovšem značná. Dvojník je už čistou analýzou, ze které jsem už neměl žádný zážitek a hodnocení samotné skladby A by dopadlo stejně.

1.Vb3! Tématický pokus **1.Sf3+!?** Kh4 2.Vg4+ Kh3 3.Vb4 Jf2 4.Vb3! Kg3! 5.Sb7+ Kg4 6.Sf3+ Kg3! končí poziční remízou. **1...Kg5!** Po **1...Kg4** 2.Sf3+ Kg5 ztratil černý proti hlavní variantě tempo, stačí proto například 3.Vb4(5.6..) Jf2 4.Vb8. **2.Sf3! Jf2 3.Vb8!!** Tento tichý tah je pointou studie; bílá věž překvapivě stihne všechno po **3...h1D** 4.Sxh1 Jxh1 5.Vg8+ Kh4 6.Vh8+ Kg3 7.Vxh1. **3...Jd3+** Druhou hlavní variantou je **3...Jd1** 4.Vg8+ Kh6 (4...Kh4 5.Kf4!) 5.Vh8+ Kg5 (5...Kg7 6.Vb8) 6.Vh5+ Kg6 7.Vxh2 b1D 8.Se4+. **4.Ke4!** 4.Kd4? Kf4! 5.Sg2 Jf2. **4...Jf2+ 5.Ke3 Jd1+ 6.Kd2!** 6.Kd3? Kf4!. **6...Jf2** Jako hlavní je autorem označena také varianta **6...Kf4** 7.Sa8(c6) (7.Sg2?) 7...Jf2 8.Vb4+! Kg3 9.Vxb2 h1D 10.Sxh1 Jxh1 11.Ke3. **7.Ke2** 7.Ke3? Jd1+ 8.Kd3 Kf4. **7...h1D 8.Sxh1 Jxh1 9.Kf3** a vyhraje.

Pozice B

Po **1.Vb6 Kg4!** chybí bílému tempo 2.Sf3+ a to rozhodne. **2.Vb4+ 2.Vb3 Jf2!** 3.Sf3+ Kg3! (3...Kg5? 4.Vb8 viz A) 4.Sc6+ Kg4 5.Sf3+ Kg3 poziční remíza. **2...Kg3! 3.Kd4 Kh3!! 4.Vb6 Kg4! 5.Vb4 Kh3! 6.Vb3+ Kg4! 6...Kh4?** 7.Ke5 Kg5 (7...Kg4 8.Sf3+) 8.Sf3 Jf2 9.Vb8 Jd1 10.Vg8+ Kh6 11.Vh8+ Kg5 12.Vh5+ Kg6 13.Vxh2. **7.Ke5 Jf2! 8.Sf3+ Kg3 9.Sa8+ Kg4** 9...Kh4? 10.Kf4 Jd3+ 11.Ke3. **10.Sf3+ Kg3** poziční remíza.

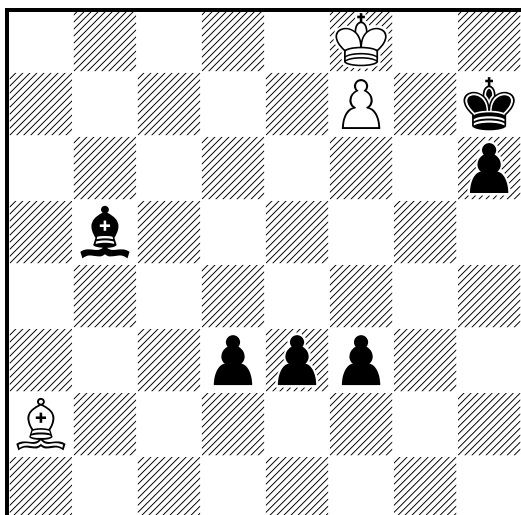

Gerhard Josten
Německo
Moderný šach 2009
6. pochvalná zmínka

bílý vyhraje

Studie začíná jako romantická šaráda s velkým množstvím obětí k odvrácení matu a pokračuje až do koncovky nestejných střelců. V množství drobných zajímavých motivů ovšem postrádám sjednocující myšlenku a důstojné finále.

1.Dh1! 1.Sg4? Sxh2 2.Sxf5 Jd6 3.Kb4 Jxf5 4.Jd3 Je3 5.Vb2 Sg3 6.Ve2 Jf5 7.Ve4 nebo **1.Dxg3?** Jxg3 **2.Vc1** c5! 3.Sf3 (3.Kb5 d6 4.Sg4 Sxg4 5.hxg4 Je2; 3.Jd3 Sxd3 4.Kb5 d6 5.a5 Sf5 6.Ka4 Sxh3) 3...Je2 4.Sxe2 b6+ 5.Kb5 Se4, **2.Jd3!?** Sxd3 3.Vb5 b6+ 4.Kb4 c5+ 5.Kc3 Sf1 6.Sg4 Je4+ 7.Kc2 Sxc4 8.Vb1 d5 a konečně **1.Dg1+?** c5 2.Kb5 b6 3.Dxc5 bxc5 4.Vc1 Sf2. **1...c5** Nebo **1...Sd6** 2.c5 Sxc5 3.Jc4 b6+ 4.Jxb6 cxb6+ 5.Vxb6 Sxb6+ 6.Kb5. **2.Jd3!** **2.Kb5?** b6 3.Dxe4 (3.a5 Jc3#) 3...Sxe4 4.a5 Sc6 mat nebo **2.Dxe4?** b6+ 3.Kb5 Sxe4. **2...Sc7+** 2...b6+ 3.Vxb6. **3.Kb5 d6** **3...Jd6+** 4.Kxc5, **3...b6** 4.Jxc5 bxc5 5.Vb3. **4.Jxc5 dxc5 5.Dxe4!** **5.Sg4?** Sb6! 6.Dxe4 Sxe4 7.Sd7 Sxb1. **5...Sxe4 6.Vb3!** kryje pole f3. **6...Sd6 7.Sf3 Sf5** 7...Sc2 8.Ve3. **8.Sg4 Se4 9.Sd7 g4!** Poslední možnost protihry. **10.hxg4 Sg2** Nebo **10...Sf4** 11.Kxc5 Sg2 12.Se6 h3 13.Sd5. **11.g5 h3 12.Vxh3 Sxh3 13.Sxh3** s vyhranou koncovkou, například 13...b6 14.Kc6 Sf4 15.g6 Sh6 16.Kd5 Ka6 17.Sd7 Ka5 18.Ke6 Kb4 19.Sb5 Sg7 20.Kf7.

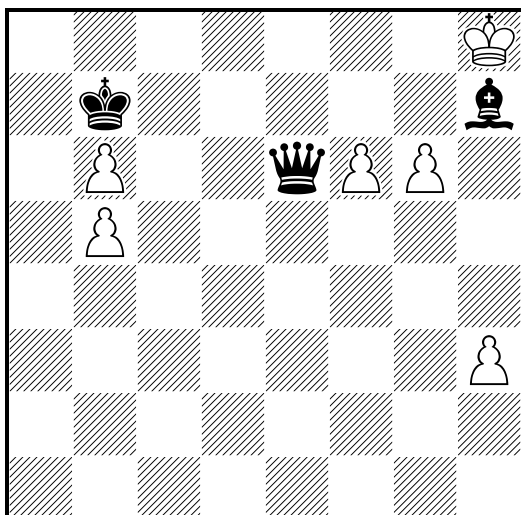
Ilham Aliev
 Ázerbájdžán
Moderný šach 2009
 7. pochvalná zmínka

bílý remizuje

Krátkometrážní vtípek je založený na překvapivém 2.Kf6!!. Studie vhodná pro řešitelské soutěže nižší úrovně.

1.Ke7 e2 2.Kf6!! e1D 3.f8J+ Kh8 4.Jg6+ Kh7 5.Jf8+ Kh8 6.Jg6+.

Následující dvě studie aspirovaly při prvním prostudování na příčky nejvyšší. Bohužel se ukázalo, že nejde o originální práce, ale o drobná vylepšení dávno známých schémat. Podle mého názoru by autoři tuto skutečnost měli uvádět a ne zkoušet rozhodčího ze znalosti historie. Je problematické porovnávat je s originálními studiemi. Určitou cenu nepochybně mají, proto uděluji speciální pochvaly.

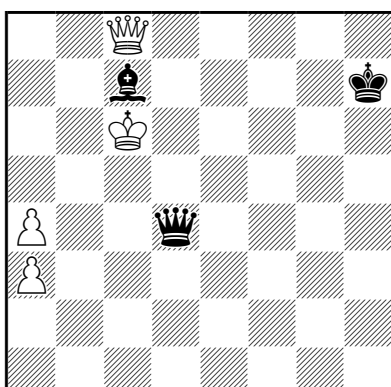

Richard Becker
USA
Moderný šach 2009
speciální pochvalná zmínka

bílý remizuje

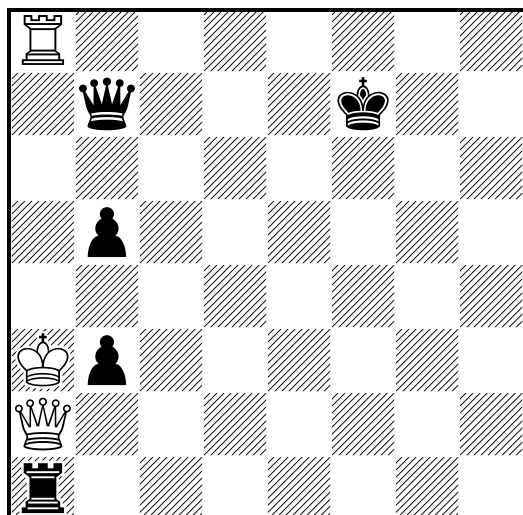
Materiál DSxD je natolik obehnaný, že by byl malý zázrak objevit něco úplně nového. Základní zugzwangové schéma našel už Mann v roce 1913 a zpracoval ho i sám Becker (1982). Závěrečný pat doplnil Vandiest – kdo jiný s tímto materiálem, že? Hodnota nové práce je v přesném třetím tahu bílého.

1.f7! Sxg6! Jediná šance. Ve variantách typu **1...De7?** 2.Kxh7 Df8 3.h4 chybí černému k úspěchu příliš mnoho temp. **2.f8D Sf7** Na první pohled nemusí být ohrožení bílého příliš zřejmé. Nebezpečí pozice však výborně ilustruje varianta **3.Dg7?** Dxh3+ 4.Dh7 Dc3+ 5.Dg7 Dc8+ 6.Kh7 Df5+ 7.Kh8 Dh5+ 8.Dh7 De5+ 9.Dg7 De8+ 10.Kh7 De4+ 11.Kh8 Dh4+ 12.Dh7 Dd8+ 13.Kg7 De7!! Zugzwang, bílý je bezmocný, například **14.Dh8** Se8+ 15.Kh6 De3+ 16.Kg7 (16.Kh7 De4+ 17.Kg8 De6+) 16...De5+ 17.Kh7 Dh5+ 18.Kg7 Dg6+ nebo **14.Dh2** Se8+ 15.Kh6 Df6+ 16.Kh7 Sg6+ 17.Kh6 Se4+ 18.Kh5 Sf3 mat a konečně **14.Dh6** Se6+ 15.Kg6 Df7+ 16.Kg5 Df5+ 17.Kh4 Dg4 mat. Chybné je také **3.Kh7?** Df6! **4.Dg7** Df5+ 5.Kh8 Dxh3+, **4.Dh6** Sg8+ nebo **4.h4** Sg6+ 5.Kg8 Sh7+. Pozici překvapivě drží tah **3.Kg7!!** Černý sice uskuteční i zde známý manévr, ale nestihne získat pěšce h, který nakonec sehraje klíčovou roli. **3...Dg6+ 4.Kh8 De6 5.Kg7 Dg6+ 6.Kh8 Df6+ 7.Dg7 Dh4+ 8.Dh7 Dd8+ 9.Kg7 De7 10.h4 Kxb6 11.h5 Kb7 12.b6 Ka8 13.b7+ Kb8** Zdá se, že tempa pěšcem h jen oddalovala neodvratný konec, ale není tomu tak. **14.Df5!! Se6+ 15.Kh6 Sxf5 pat.**

Bacque a Vandiest
Mihoc MT 1993, 2. č.u.
černý na tahu, bílý remizuje

1...Dd6+ 2.Kb7 Db6+ 3.Ka8 Dc6+ 4.Db7
Dxa4+ 5.Da7 De8+ 6.Kb7 Dd7 7.a4 Kh6
8.a5 Kh7 9.Dc5 Sd6+ 10.Ka6 Sxc5 pat.

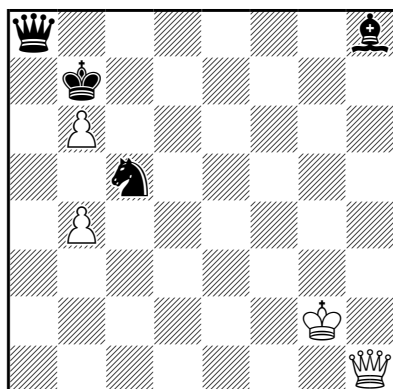

David Gurgenidze a Velimir Kalandadze
 Gruzie
Moderný šach 2009
 speciální pochvalná zmínka

bílý remizuje

Toho krásné schéma objevil už Cumpe v Českém slově 1932. Sám Kalandadze ho zpracoval několikrát a ve verzi s Grešičnikovem mají dokonce jemnost Kf7/Kf8. V nové studii je rozdíl podán výrazněji, ale za cenu nepřirozené výchozí pozice, která neladí s koncovkovým charakterem námětu.

Tématická svůdnost **1.Dxa1?!** Dxa8+ 2.Kb2 Dh8+ 3.Kb1 Dh7+ 4.Kb2 Dc2+ 5.Ka3 b2! **6.De1** b4+! (6...b1D 7.De7+) 7.Dxb4 b1J+! nebo **6.Df1+** Ke7 7.De1+ (7.Dxb5 b1J+! 8.Kb4 Dc3+ 9.Ka4 Da3 mat) 7...Kd7 8.Db4 Kc6!. Oběť věže převede krále na sousední pole, což má cenu půl bodu. **1.Vf8+! Kxf8 2.Dxa1 Da7+ 3.Kb2 Dd4+ 4.Kb1 Dd3+ 5.Kb2 Dc2+ 6.Ka3 b2! 7.De1!!** Zde totiž po 7...b4+ 8.Dxb4 je se šachem, což dává rozhodující obranné tempo. **7...Kf7 7...b1D 8.De7+, 7...b1J+ 8.Dxb1. 8.Db4 b1J+ 9.Dxb1 Dxb1 pat.**

Grešičnikov a Kalandadze
 Šachmaty v SSSR 1985

1.Kf2+!! Je4+! 2.Dxe4+ Kb8 3.Df4+! Kb7
 4.Df3+! Kb8 5.Dg3+ Kb7 6.Dg2+ Kb8
 7.Dh2+ Kb7 8.Dh1+ Kb8 9.Dxh8+ Kb7
 10.Dh1+! Kb8 11.Dh2+ Kb7 12.Dc7+ atd.
 Ale ne 1.Kf1+?.

V Ústí nad Labem 30. 1. 2010
 Emil Vlasák, rozhodčí